

בית המדרש "תורת דוד"
ע"ש הגה"צ רבי דוד בר חן זצ"ל - רבה של שדרות,
והרבנית רות בר חן ע"ה

"תורת דוד"

השיעור השבועי

פרשת ויצא

תשפ"ג

(שנה ז', גליון מס' 270)

שיעורי הרב אליהו בר חן
e0527191965@gmail.com | 052-719-1965

פרשת ויצא התשפ"ג

"במחשבים הושיבני כמתי עולם"

א. "וירא יעקב את פני לבן, והנה איננו עמו כתמול שלשום. ויאמר יהוה אל יעקב, שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך, ואהיה עמך. וישלח יעקב, ויקרא לרחל וללאה השדה, אל צאנו. ויאמר להן, ראה אנכי את פני אביך, כי איננו אלי כתמול שלשם, ואלהי אבי הנה עמדי. ואתנה ידעתו, כי בכל כחי עבדתי את אביך. ואביך התל בי, והחלף את משפחתי עשרת מנים, ולא נתנו אלהים להרע עמדי ... ויצל אלהים את מקנה אביכם, ויתן לי ... ויאמר אלי מלאך האלהים, בחלום, יעקב, ואמר הנני ... אנכי האל בית אל, אשר משחת שם מצבה, אשר נדרת לי שם נדר, עתה קום צא מן הארץ הזאת, ושוב אל ארץ מולדתך. ותען רחל ולאה, ותאמרנה לו, העוד לנו חלק ונחלה בבית אבינו. הלוא נכריות נחשבנו לו, כי מקרנו, ויאכל גם אכול את פספנו. כי כל העשר אשר הציל אלהים מאבינו, לנו הוא ולבנינו, ועתה כל אשר אמר אלהים אליך עשה", (בראשית, לא', ב' - טז').

"ויאמר לבן ליעקב, מה עשית, ותגנב את לבבי, ותנהג את בנתי כשביות חרב. למה נחבאת לברתי, ותגנב אתי, ולא הגדת לי, ואשלחך בשמחה ובשרים בתן ובכנור. ולא נטשתני לנשק לבני ולבנתי, עתה הסבלת עשו. יש לאל ידי לעשות עמכם רע, ואלהי אביכם אמש אמר אלי, לאמר, השמר לך מדבר עם יעקב, מטוב עד רע", (בראשית, לא', כו' - כט').

"ועתה, לכה נכרתה ברית אני ואתה, והנה לעד ביני ובינך. וישח יעקב אבן, וירימה מצבה ... ויקרא לו לבן יגר שהדוּתָא, ויעקב קרא לו גלעד ... ויאמר לבן ליעקב, הנה הגל הזה, והנה המצבה אשר יריתי ביני ובינך. עד הגל הזה, ועדה המצבה, אם אני לא אעבר אליך את הגל הזה, ואם אתה לא תעבר אלי את הגל הזה ואת המצבה הזאת לרעה ... ויזבח יעקב זבח בָּהָר, ויקרא לאָחיו לָאָכַל לָחֶם, ויאכלו לָחֶם ויָלִינוּ בָּהָר", (בראשית, לא', מדי' - נד').

"וישכם לבן בבקר, וינשק לבניו ולבנותיו, ויברך אותם וילך, וישב לבן למקומו", (בראשית, לבי' - אי').

ב. בעניין בריחתו של יעקב אע"ה מבית לבן הארמי, ובעניין כריתת הברית ביניהם, שומא עלינו לעמוד בכמה וכמה התבוננויות. וכדלהלן:

א. במאמר הכתוב ¹, "וַיִּרְא יַעֲקֹב אֶת פְּנֵי לָבֵן, וְהִנֵּה אֵינָנו עֹמֵו כְּתָמוּל שְׁלֹשִׁים", יש לעיין:

דהנה, הלכה פסוקה היא ², ש"אסור להסתכל בפני אדם רשע",

ואם כן, היאך הסתכל יעקב אע"ה, בפניו של לבן הארמי, שהיה רשע?

ב. במאמר הכתוב ³, "וַיִּרְא יַעֲקֹב אֶת פְּנֵי לָבֵן, וְהִנֵּה אֵינָנו עֹמֵו כְּתָמוּל שְׁלֹשִׁים", יש לעיין:

מהו "כְּתָמוּל שְׁלֹשִׁים", והלא, למן היום הראשון נהג עמו לבן הארמי ברמאות?

ג. במאמר הכתוב ⁴, "וַיִּשְׁלַח יַעֲקֹב, וַיִּקְרָא לְרַחֵל וּלְלֵאָה הַשְּׂדָה, אֶל צֹאנֵו", יש לעיין:

אחר שציווה הבורא ית"ש, את יעקב אע"ה ⁵, "וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל יַעֲקֹב, שׁוּב אֶל אֶרֶץ אֲבוֹתֶיךָ וּלְמוֹלַדְתֶּךָ, וְאָהֳיָה עִמָּךְ",

מפני מה, הוצרך יעקב אע"ה, לשאול את נשיו על כך,

והלא, הוא מְצוּה ועומד, לקיים את צויו יתברך?

ד. במאמר הכתובים ⁶, "וַיַּעַן רַחֵל וּלְאָה, וַתֹּאמְרָנָה לוֹ, הַעוֹד לָנוּ חֶלֶק וְנַחֲלָה בְּבֵית אָבִינוּ. הֲלוֹא נִכְרִיתִים נִחְשְׁבָנוּ לוֹ, כִּי מִכְרָנוּ, וַיֹּאכַל גַּם אָכֹל אֶת כֶּסֶפְנוּ. כִּי כָל הָעֶשֶׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים מֵאֲבִינוּ, לָנוּ הוּא וּלְבָנֵינוּ, וְעַתָּה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה", יש לעיין:

¹ בראשית, לא' - ב'.

² מגילה, כח' ע"א.

³ בראשית, לא' - ב'.

⁴ בראשית, לא' - ד'.

⁵ בראשית, לא' - ג'.

⁶ בראשית, לא', יד' - טז'

וכי רק לאחר שהחשיבן אביהן לנוכריות, מוטל עליהן לקיים את ציווי הבורא ית"ש?

ה. במאמר הכתוב ⁷, "יש לאל יְדִי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע, וְאֱלֹהֵי אֲבֹיְכֶם אֲמַשׁ אֶמְרֵי אֱלֹהֵי, לְאֹמֵר, הַשְּׁמֹר לְךָ מִדְּבַר עִם יַעֲקֹב, מְטוֹב עַד רָע", יש לעיין: מהו "מְטוֹב עַד רָע", שכן, לכאורה, היה צריך לומר "טוב ורע"?

ו. במאמר הכתוב ⁸, "יש לאל יְדִי לַעֲשׂוֹת עִמָּכֶם רָע, וְאֱלֹהֵי אֲבֹיְכֶם אֲמַשׁ אֶמְרֵי אֱלֹהֵי, לְאֹמֵר, הַשְּׁמֹר לְךָ מִדְּבַר עִם יַעֲקֹב, מְטוֹב עַד רָע", יש לעיין: מפני מה, תלה לבן זאת בציווי הבורא ית"ש, והלא, היה ביכולתו, לתלות זאת, מחמת מידותיו התרומיות?

ז. במאמר הכתוב ⁹, "וְעַתָּה, לְכָה נְכַרְתָּה בְרִית אֲנִי וְאַתָּה, וְהָיָה לְעַד בֵּינֵינוּ וּבֵינֶךָ", יש לעיין:

שכן, ידוע ומפורסם לכל, ש"כריתת ברית", פירושה, הסכם אהבה ואחוה מכאן ולהבא,

ואילו, ב"כריתת ברית" זו, נאמר, שיהיה ביניהם נתק מוחלט?

ח. במאמר הכתוב ¹⁰, "וַיִּקְרָא לוֹ לְבֹן יִגְר שְׁהִדְוִתָּא, וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גְלַעַד", יש לעיין:

דהנה, מי שהקים את הגל בראשונה, הוא יעקב אע"ה,

וכמאמר הכתוב ¹¹, וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֶבְנֵי, וַיְרִימֵהּ מִצַּבֵּה",

ואם כן, מפני מה, הקדים לבן בקריאת השם,

והלא, מן הראוי היה, שיקדים יעקב אע"ה בקריאת השם?

⁷ בראשית, לא' - כט'.

⁸ בראשית, לא' - כט'.

⁹ בראשית, לא' - מד'.

¹⁰ בראשית, לא' - מז'.

¹¹ בראשית, לא' - מה'.

ט. על מאמר הכתוב¹², "ויקרא לו לבן יגר שְׁהִדוּתָא, וְיַעֲקֹב קָרָא לוֹ גְלָעָד",
כתב^{13 14} הגה"ק רבינו מרדכי הכהן זיע"א:
" יגר' - גימטריא כוז"ו במוכס"ז כוז"ו^{15 16},

¹² בראשית, לא' - מז'.

¹³ בספרו הקדוש "שפתי כהן" על התורה, בפרשתן.

¹⁴ תלמידים של מרנן:

הגה"ק רבינו יוסף קארו זיע"א, הגה"ק רבינו ישראל די קוריאל זיע"א, הגה"ק רבינו משה מטראני זיע"א.

¹⁵ פירוש הדבר, כך הוא:

במילת כוז"ו -

האות הקודמת ל-כ', היא האות י',

והאות הקודמת ל-ו', היא האות ה',

והאות הקודמת ל-ז', היא האות ו',

והאות הקודמת ל-ו', היא האות ה'.

ואם כן, כוז"ו, הוא חילופי תיבות של שם הוי"ה ברוך הוא.

ובמילת במוכס"ז -

האות הקודמת ל-ב', היא האות א',

והאות הקודמת ל-מ', היא האות ל',

והאות הקודמת ל-ו', היא האות ה',

והאות הקודמת ל-כ', היא האות י',

והאות הקודמת ל-ס', היא האות נ',

והאות הקודמת ל-ז', היא האות ו'.

ואם כן, במוכס"ז, הוא חילופי תיבות של שם "אלהינו".

ובמילת כוז"ו -

האות הקודמת ל-כ', היא האות י',

והאות הקודמת ל-ו', היא האות ה',

והאות הקודמת ל-ז', היא האות ו'.

לומר, שאין לו חלק, כי אם בחילוף¹⁷.

ועם ארבע עשרה אתוון, עוֹלָה 'זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ'^{18 19}, הוא הברית שכרת לבן עם יעקב שלא יעבור הגל.

הגל, סודו 'טל' עם הכולל, שסודו יהו"ה אחד²⁰,

שכל זמן שמייחדים שמו, לא ישליטו ה' לא לו ולא לשום אומה על זרעו של יעקב".

ולכאורה, שהדבר צריך ביאור:

והאות הקודמת ל-ו', היא האות ה'.

ואם כן, כוז"ו, הוא חילופי תיבות של שם הוי"ה ברוך הוא.

¹⁶ היינו:

שמניין הגימטריא של כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, עולה למניין 213,

וכמו כן, שם "יגר", שקרא לבן, עולה בגימטריא למניין 213.

¹⁷ היינו:

ש-לבן הארמי במאמרו זה, רצה ללמדינו, שאין לו חלק בא-להי ישראל, כי אם בחילוף אותיות שמו יתברך.

¹⁸ תהילים, קה' - ח'.

¹⁹ היינו:

שמניין 213, של שם "יגר", שהוא גם כן כוז"ו במוכס"ז כוז"ו,

כאשר נוסף לו את מניין האותיות, של כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, שהם יד' אותיות,

יעלה הכל יחד, למניין 220, שהוא כמניין הכתוב "זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ" -

שכן, "זָכַר", עולה בגימטריא למניין של 220.

²⁰ היינו:

שמניין "הגל", עולה בגימטריא למניין של 38, וביחד עם הכולל הוא עולה למניין של 39.

והנה, שם הוי"ה ברוך הוא, עולה בגימטריא למניין של 26,

ושם "אחד", עולה בגימטריא למניין של 13,

ושניהם יחד, היינו, 26 ו-13, עולים יחד למניין 39, כמילת "הגל".

דהנה, כידוע ²¹, שורש הקליפה אין לו אחיזה מלפנים, כי אם מאחור,

ועל כן, הוא נקרא בשם "אחוריים".

ואם כן, היה צריך לבן להשתמש בשם אחר מ-"יגר", הרומז ל-כוז"ו במוכס"ז כוז"ו,

שכן, כוז"ו במוכס"ז כוז"ו, הוא מלפנים ולא מאחור -

כי שם זה, הוא בחילופי אותיות של האותיות הקודמות לשמות הקודש, ולא בחילופי האותיות שלפניהן?

י. במאמר הכתוב ²², "ויקרא לו לבן יגר שהדינתא, ויעקב קרא לו גלעד", יש לעיין:

מפני מה, לא הסכים יעקב אע"ה, להשתמש בשם שקרא לו לבן?

יא. במאמר הכתוב ²³, "ויזבח יעקב זבח בקר, ויקרא לאחיו לאכל לחם, ויאכלו לחם ויולינו בקר", יש לעיין:

וכי דרכו של יעקב אע"ה - בחיר האבות - "שלימא דאבהן" ²⁴, בסעודות?

יב. במאמר הכתוב ²⁵, "וישכם לבן בבקר, וינשק לבניו ולבנותיו, ויברך אתהם וילך, וישב לבן למקמו", יש לעיין:

מה היא מהות הנשיקה של לבן?

ובפרט, שמצינו בכמה וכמה מקומות ²⁶, את עניין נשיקותיו.

²¹ כאשר יתבאר להלן - באות ה', מדברי רבותינו זיע"א.

²² בראשית, לא' - מז'.

²³ בראשית, לא' - נד'.

²⁴ צא ולמד מה שכתב בספר "תשב"ץ קטן" (סי' תקמא'), לבעל "הגהות מיימוניות" על הרמב"ם:

"יעקב אבינו, נקרא ישראל, לפי שהיה סוף האבות, ובו כלל האבות והאמהות,

ישראל" -

יצחקי, שרה, בבקה, בחל, אברהם, לאה".

²⁵ בראשית, לב' - א'.

יג. הנה, דרשו רבותינו ז"ל ²⁷ :

"מאי בבלי ?

אמר רבי יוחנן - בלולה במקרא, בלולה במשנה, בלולה בתלמוד.

בְּמַחְשָׁפִים הוֹשִׁיבֵנִי עוֹלָם ²⁸, אמר ר' ירמיה, זה תלמודה של בבל ²⁹ "

והנה, הדבר צריך ביאור :

היאך קראו רבותינו ז"ל, לתלמוד בבלי, שהוא עיקר התורה שבעל פה, בשם
"חושך" ?

והלא, על הפסוק ³⁰ "הָעַם הַהֲלֹכִים בְּחֹשֶׁךְ רָאוּ אֹר גְּדוֹל", דרשו רבותינו ז"ל ³¹,

" אֹר גְּדוֹלִי - אֹר שֶׁנִּבְרָא בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, שֶׁגִּנְזוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְעַמְלֵי תוֹרָה
שֶׁבְּעַל פֶּה בְּיוֹם וּבְלֵילָה,

שֶׁבְּזָכוֹתָן הָעוֹלָם עוֹמֵד".

²⁶ בראשית, כט' - יג':

"וַיְהִי כִשְׁמַע לִבָּן אֶת שְׁמַע יַעֲקֹב בֶּן אָחִיתוֹ, וַיֵּרַץ לִקְרֹאתוֹ, וַיִּחַבֵּק לּוֹ, וַיִּנָּשֶׂק לּוֹ, וַיְבִיֵּאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ, וַיִּסְפֹּר
לְלִבָּן אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה".

בראשית, לא' - כח':

"וְלֹא גִטְשַׁתִּי לְנִשְׁק לְבָנִי וּלְבַנְתִּי, עֵתָה הִסְכַּלְתָּ עִשׂוֹ".

²⁷ סנהדרין, כד' ע"א.

²⁸ איכה, ג' - ו'.

²⁹ כתב הריטב"א (יומא, נז' ע"א), וז"ל:

"פירש הרמב"ם ז"ל בתשובה ... משום דלא נהירי להון טעמי דמתנייתא כהלכה, כמה דנהירי לרבנן דארץ
ישראל ...

מיהו, לאו בכל הדורות היו כן, אלא בימי רבה ורב יוסף ואב"י ורבא, דהוו להו שמדות, כדאיתא בפרק השוכר
את הפועלים (שם, פו' ע"א) ...

אבל אחר כך, נתגברה התורה בבבל, כל שכן בימי רב אשי ... ע"כ דברי רבינו ז"ל, וחיים הם למוצאיהם".

³⁰ ישעיה, ט' - א'.

³¹ מדרש תנחומא, פרשת נח, ג'.

עוד דרשו רבותינו ז"ל³²,

"אמר רבי יוחנן, לא כרת הקב"ה ברית עם ישראל, אלא בשביל דברים שבעל פה, שנאמר³³, 'כי על פי הדברים האלה כרתתי אתך ברית ואת ישראל'."

ג. על מאמרו של יעקב אע"ה ל-עשיו³⁴, "ויאמר יעקב, אל נא, אם נא מצאתי חן בעיניך, ולקחת מנחתי מיד, כי על כן ראיתי פניך פראת פני אלהים, ותרחני", כתב³⁵ גאון עוזינו הרב חיד"א זיע"א:

דהנה, ישנם ג' דברים, שאסור להסתכל בהם -

א. קשת³⁶,

ב. לבנה^{37 38},

³² גיטין, ס' ע"ב.

³³ שמות, לד' - כז'.

³⁴ בראשית, לג' - י'.

³⁵ בספרו הקדוש "נחל קדומים", פרשת "וישלח", אות י'.

משמו של הרב מוהר"ר יונתן.

³⁶ כתב ה"שולחן ערוך" (או"ח, סי' רכט, ס"א):

"הרואה הקשת, אומר -

ברוך אתה ה', אלהינו מלך העולם, זוכר הברית, נאמן בבריתו וקיים במאמרו.

ואסור להסתכל בו ביותר."

וכתב בזה ה"ביאר היטב", משם השל"ה הקדוש זיע"א:

"והמסתכל בו ביותר, עיניו כהות".

ומקור דבריו, הוא ממסכת חגיגה (טז' ע"א):

"כל שלא חס על כבוד קונו, רתוי לו שלא בא לעולם ...

רבי אבא אמר, זה המסתכל בקשת ...

דכתיב (יחזקאל, א' - כ'), 'כמראה הקשת אשר יהיה בענן ביום הגשם, כן מראה הנגה סביב, הוא מראה דמות כבוד השם'."

ג. כוהנים³⁹.

³⁷ יעויין מה שכתב הגה"ק רבינו אלעזר אזכרי זיע"א ("ספר חרדים", פרק מה' אות ה'):
 "ואסור להסתכל בקשת הנראה בענן, מפני כבוד השכינה,

דכתיב (יחזקאל, א' - כח'), 'כְּמַרְאֵה הַקֶּשֶׁת' וגו'.

וכן אסור להסתכל בלבנה,

ורבינו מאיר הלוי, היה מזהיר מאד על הדבר, כן כתב בספר שושן סודות".

³⁸ יעויין מה שכתב בזה ה"משנה ברורה" (סי' תכו', סקי"ג):

"כתב בשיורי כנסת הגדולה -

דמשמע לכאורה, דעד גמר כל הסדר תולה עיניו בה, וכן נהוג עלמא,

אבל שמע משם ספר חרדים, שהחמיר בזה מאוד, מלהסתכל בלבנה, ולא התיר להסתכל בה - אלא עד שסיים הברכה.

והמגן אברהם בשם של"ה, החמיר עוד יותר -

דאפילו בשעת הברכה, אין לו להסתכל בה,

אלא, רואה אותה פעם אחת כשירצה לברך, ואחר כך לא יסתכל בה".

³⁹ כתב ה"שולחן ערוך" (או"ח, סי' קכח', סעיף כג):

"בְּשָׁעָה שֶׁהַפְּהָנִים מְבָרְכִים הָעַם, לֹא יִבְיטוּ וְלֹא יִסִּיחוּ דַעְתָּם,

אֲלֵא, יִהְיוּ עֵינֵיהֶם כְּלָפֵי מִטָּה, כְּמוֹ שֶׁעוֹמֵד בְּתַפְלָה,

וְהָעַם יִכְוֶנוּ לְבָרְכָהּ, וְיִהְיוּ פְּנֵיהֶם כְּנֶגֶד פְּנֵי הַפְּהָנִים.

וְלֹא יִסְתַּכְּלוּ בָהֶם".

וכתב על זה ה"משנה ברורה" (סקפ"ט):

"רצונו לומר, לא בפני הכהנים ולא בידיהם.

והטעם, הוא, גם כן כדי שלא יסיחו דעתם מהברכה,

ואם כן, כל שכן שלא יסתכלו במקום אחר.

ומדינא, אינו אסור אלא בהסתכלות מרובה, שיכול לבוא לידי היסח הדעת, אבל ראייה קצת שרי,

דדווקא בזמן המקדש שהיו מברכין בשם המפורש, והשכינה היתה שורה על ידיהם, היה אסור אפילו ראייה קצת,

והנה, ג' דברים אלו, אסורים בהסתכלות, מחמת כוח הקדושה שבהם⁴⁰,
וכל איסורם, הוא רק ב"הסתכלות", אך לא ב"ראייה".
ברם, איסור ההסתכלות בפני אדם רשע, היא, מחמת כוח הסטרא אחרא
ששולטת בו,
ועל כן, אמר יעקב אע"ה ל-עשיו, "כי על כן ראייתי פניך פראת פני אלהים":
שכן, כשם שאותם ג' דברים, האסורים מחמת קדושתם - שהוא בבחינת "פראת
פני אלהים", מותרים ב"ראייה",
אף ראייתך, שאתה אדם רשע, אינה אסורה כי אם ב"הסתכלות", אך ב"ראייה"
בעלמא היא מותרת.
ואם כן, הוא הדין לעניינינו, בעניין "ראיית" פני לבן, וכמאמר הכתוב⁴¹, "וירא
יעקב את פני לבן, והנה איננו עמו כתמול שלשום":
שכאן, לא נאמר האיסור⁴², ש"אסור להסתכל בפני אדם רשע",
היות, והיה הדבר ב"ראייה" בעלמא שהיא מותרת⁴³.
ד. כתב⁴⁴ הגה"ק רבינו נחמן זיע"א מברסלב:

מה שאין כן, בזמן הזה.

ומכל מקום, נוהגין גם עכשיו, זכר למקדש, שלא להביט בהם כלל".

⁴⁰ ראה מה שכתבנו בהערה, על כל אחד מ-ג' דברים אלו.

⁴¹ בראשית, לא' - ב'.

⁴² מגילה, כח' ע"א.

⁴³ ובזה, תתיישב קושיא א', שבאות ב'.

⁴⁴ בספרו הקדוש "ליקוטי מוהר"ן", מהדורא קמא, סימן יט'.

וכן כתב משמו - תלמידו הגה"ק רבינו נתן זיע"א מברסלב, בספרו הקדוש "ליקוטי הלכות":

הלכות תפלת ערבית, הלכה ב',

והלכות חלב ודם, הלכה א'.

"ועקר בנינה ושלמות של לשון הקדש, אינו, אלא על ידי שמפילין הרע של
 התרגום, ומעלין את הטוב שבתרגום ללשון הקדש,
 שעל ידי זה, נשלם לשון הקדש.
 ולכן הארמי, שהוא ארמי אבד אבי הנ"ל, רצה לינק מהקדשה על ידי התרגום,
 ועל כן, קרא לו ⁴⁵, 'יגר שהדוּתא'.
 ויעקב, היה מעלה את התרגום ללשון הקדש,
 ועל כן, קרא לו ⁴⁶, 'גלעד', בלשון הקדש.
 וזה ⁴⁷, 'ויפל ה' אלקים תרדמה', מספר תרגום כמובא ⁴⁸,
 כי על ידי התרגום, עקר בנינה של לשון הקדש,
 ועל ידי שמעלין את הטוב שבתרגום ללשון הקדש, ומפילין הרע שבו,
 נופלין כל השבועים לשון, בבחינת 'לשון נופל על לשון'.
 וזה, 'ויפלי' ⁴⁹, נוטריקון -
 פ'ה ל'הם ו'לא י'דברו,
 כי על ידי בחינת תרדמה, שהוא בחינת לשון תרגום ⁵⁰,
 שעל ידי זה עקר בנינה של חוה, שהוא בחינת לשון הקדש, על ידי שמעלין הטוב
 שבו ומפילין הרע שבו כנ"ל,

⁴⁵ בראשית, לא' - מז'.

⁴⁶ שם.

⁴⁷ בראשית, ב' - כא'.

⁴⁸ היינו:

מילת "תרדמה", עולה בגימטריא למניין 649,

וכמו כן, מילת "תרגום", עולה בגימטריא מדויקת למניין זה.

⁴⁹ "ויפל ה' אלקים תרדמה".

⁵⁰ וכפי שכתבנו בהערה מס' 48.

על ידי זה נופלין כל השבועים לשון, בבחינת ⁵¹ 'פה להם ולא ידברוי' - ראשי תבות
ויפלי ⁵² 'י' ⁵³ 54 .

ובזה, יתיישבו דברי רבותינו ז"ל ⁵⁵ -

"מאי 'בבלי' ?

אמר רבי יוחנן - בלולה במקרא, בלולה במשנה, בלולה בתלמוד.

'במחשפים הושיבני עולם' ⁵⁶ , אמר ר' ירמיה, זה תלמודה של בבלי,

שכן :

מתוך החושך והאפילה, בה היה שרוי יעקב אע"ה,

זכינו, וקיבלנו את לשון התרגום, שהוא לשון "תלמודה של בבלי" ⁵⁷ .

עוד עלינו לדעת, את דבריו הקדושים ⁵⁸ של הגה"ק רבינו צדוק הכהן זיע"א
מלובלין :

⁵¹ תהילים, קטו' - ה'.

⁵² "יפלי ה' אלקים תרדמה".

⁵³ ויעוין בזה עוד, מה שכתב הגה"ק רבינו יעקב חיים סופר זיע"א (בספרו הקדוש "ישמח ישראל" - על
התורה, בפרשתן):

"הטעם ד-לבן קרא לו 'יגר שהדותא', בלשון תרגום,

ויעקב קרא לו 'גלעד', בלשון הקודש.

משום דהתרגום הוא בבחינת אחוריים, כידוע, ושם אחיזת הקליפה,

ועל כן, לבן קרא לו בלשון תרגום.

אבל יעקב, הוא בבחינת הקדושה, בחינת פנים - לשון הקודש,

ועל כן, קרא לו בלשון הקודש, כפי בחינת שורשו".

⁵⁴ ויעוין עוד בזה, מה שכתבו ה"שפת אמת" (פרשתן, שנת תרנז'), וה"פרי צדיק" (פרשת "מקץ", אות יד').

⁵⁵ סנהדרין, כד' ע"א.

⁵⁶ איכה, ג' - ו'.

⁵⁷ ובזה, תתיישב קושיא יג', שבאות ב'.

"סעודה ג' דשבת ⁵⁹, חשב האריז"ל - נגד קדושת יעקב אבינו ע"ה.

ומצינו אצלו, שעשה סעודה,

שנאמר ⁶⁰, 'וַיִּזְבַּח יַעֲקֹב זֶבַח בְּהָר, וַיִּקְרָא לְאָחִיו לְאָכַל לֶחֶם, וַיֹּאכְלוּ לֶחֶם וַיְלִינּוּ בְּהָר'.

ויש להבין, מה היה עניין הסעודה, שבוודאי לא עשה סעודת הרשות? ⁶¹ ...

אכן, גלעד, היה ההבדל בין חוץ לארץ לארץ ישראל,

וכמו שנאמר אחר כך ⁶², 'וַיִּפְגְּעוּ בּוֹ מַלְאֲכֵי אֱלֹהִים', ופירש רש"י -

'מלאכים של ארץ ישראל, ומלאכים של חוצה לארץ'.

ו-גלעד, הוא קליפת נוגה, שמקיף וסמוך לארץ ישראל ...

וזה שִׁתְּקֵנוּ יַעֲקֹב, והכניסו לקדושה,

שיעקב תיקן קליפת נוגה, שממנה כל דברי רשות,

ועקב, הכניס כל דברי הרשות לקדושה, שלא ידע כלל מהנאת עצמו - דכל

עובדיו הוו לשמא דקודשא בריך הוא, כמו שאמרו בזוהר הקדוש ⁶³ ".

ומבואר מדבריו הקדושים:

שעניין אותה הסעודה, שעשה יעקב אע"ה ב-גלעד, הינו תיקון גדול להכנסת

החולין במקום הקדושה ⁶⁴.

⁵⁸ בספרו הקדוש "פרי צדיק", פרשת "מקץ", אות יד'.

⁵⁹ היינו:

סעודה שלישית.

⁶⁰ בראשית, לא' - נד'.

⁶¹ המשך לשון רבינו זיע"א:

"ואיתא בזוהר הקדוש (חלק א', דף קמב' ע"א), 'תא חזי, יעקב, כל עובדיו הוו לשמא דקודשא בריך הוא'."

⁶² בראשית, לב' - ב'.

⁶³ חלק א', דף קמב' ע"א.

ה. על מאמר הכתוב ⁶⁵, "וְעַתָּה, לְכֹה נִכְרְתָה בְרִית אֲנִי וְאַתָּה, וְהָיָה לְעֵד בֵּינִי וּבֵינְךָ", כתב ⁶⁶ רבינו הר"י הטוב זיע"א:

"הנה, הרואה יראה, ד-מְשַׁנָּה ברית זה, מכל בריתות שבעולם, דכל ברית שכורת האדם עם חבירו, הוא כעניין התקשרות ודְבִקוּת, ואחווה וריעות זה עם זה, מה שאין כן ברית זה, הוא מיוסד על הפירוד, להיפרד זה מזה, שלא יתגלה אחד לחבירו, ולא ידבק בו, אלא יִסְתָּרוּ איש מרעהו, וצריך להבין, מה זה ועל מה זה, עשו את הברית באופן זה, שיסתרו איש מרעהו? והענין יובן בסייעתא דשמיא -

ד-ידוע, כל תחתון צריך להתדמות לשרשו העליון, והנה, יעקב אבינו עליו השלום, שורשו בקדושה, ולבן, שורשו בקליפה.

וידוע, שהקליפה אין לה יכולת לְהִתְאַחַז בצד הפנים של אור הקדושה, אלא רק עומדת באחורי האור, ועל כן, הפנים של אור הקדושה, אינו רואה את הקליפה, וכן נמי, הקליפה, אינה רואה את הפנים של אור הקדושה.

ודוגמת זאת ממש, נעשה למטה, שְׁפָרְתוּ ברית, בזה שאמר ⁶⁷, 'וְהִמְצַפָּה, אֲשֶׁר אָמַר, יִצְף יְהוָה בֵּינִי וּבֵינְךָ, כִּי נִסְתַּר אִישׁ מִרְעֵהוּ'.
והטעם מובן, שכל אחד צריך להתדמות לשרשו ⁶⁸ ⁶⁹."

⁶⁴ ובזה, תתיישב קושיא יא', שבאות ב'.

⁶⁵ בראשית, לא' - מד'.

⁶⁶ בספרו הקדוש "בן איש חי" (שנה ראשונה, בהקדמה לפרשתן).

⁶⁷ בראשית, לא' - מט'.

ו. והנה, לאור דבריו הקדושים והנשגבים, נוכל להבין ולהשכיל, כדלהלן.
באות ב' - קושיא ט', הובאו דבריו הקדושים, של הגה"ק רבינו מרדכי הכהן זיע"א,
שמילת "יגר", עולה כמניין - כוז"ו במוכס"ז כוז"ו.
והנה, כעין דברים אלו כתבו ה"מגלה עמוקות"⁷⁰ וה"קהלת יעקב"⁷¹,
ויעויין בדבריהם הקדושים, שהוסיפו בזה:
"ו-לבן, שאחיזתו ביד שמאל,
ועל כן⁷², 'יִקְרָא לוֹ לְבָן יִגַר שְׁהֻדָּתָא'."
והיינו:
שמחמת היותו של לבן, מושך ויונק מיד שמאל,
על כן, קרא למקום "יגר", שעולה כמניין כוז"ו במוכס"ז כוז"ו.

⁶⁸ ויעויין בזה עוד, מה שכתב הגה"ק רבינו יעקב חיים סופר זיע"א (בספרו הקדוש "ישמח ישראל" - על התורה, בפרשתן):

"הטעם ד-לבן קרא לו 'יגר שהדוּתָא', בלשון תרגום,

ויעקב קרא לו 'גלעד', בלשון הקודש.

משום דהתרגום הוא בבחינת אחוריים, כידוע, ושם אחיזת הקליפה,

ועל כן, לבן קרא לו בלשון תרגום.

אבל יעקב, הוא בבחינת הקדושה, בחינת פנים - לשון הקודש,

ועל כן, קרא לו בלשון הקודש, כפי בחינת שורשו".

⁶⁹ ובזה, תתיישב קושיא ז', שבאות ב'.

⁷⁰ להגה"ק רבינו נתן נטע שפירא זיע"א.

בפרשת "ואתחנן", אופן לה'.

⁷¹ להגה"ק רבינו יעקב צבי יאליש זיע"א.

ערך יג'.

⁷² בראשית, לא' - מז'.

שכן, אף על פי ששורשו מן הקליפה, והרי הוא "אחוריים",
מכל מקום, הוא אינו מושך לשמות הקודש - בחילופי אותיות של האותיות
הקודמות להם,

אלא, בחילופי האותיות שלפניהן, וזאת מחמת יניקתו מיד שמאל,
וצד שמאל, היינו, חילופי האותיות שלפניהן ⁷³ ⁷⁴.

ז. כתב ⁷⁵ הגה"ק רבינו יעקב חיים סופר זיע"א:
" הטעם ד-לבן קרא לו 'יגר שהדותאי', בלשון תרגום,
ויעקב קרא לו 'גלעד', בלשון הקודש ...

משום ד-'יגרי', במילוי יו"ד גימ"ל רי"ש, גימטריא תרי"ג ⁷⁶.
והאותיות הקודמות לי"ה, גימטריא ג"ל,

⁷³ היינו:

כאשר נכתוב את כב' אותיות התורה, בסדר עולה, מ-א' ועד ת',
חילופי האותיות בסדר העולה, הינם מצד שמאל.

ודוגמא לדבר:

שם הו"ה ברוך הוא - בחילופי אותיות בסדר היורד, מצד ימין, הוא, דהט"ד,
ברם, שם הו"ה ברוך הוא בחילופי אותיות בסדר העולה, מצד שמאל, הוא, כוז"ו.

⁷⁴ ובזה, תתיישב קושיא ט', שבאות ב'.

⁷⁵ בספרו הקדוש "ישמח ישראל" - על התורה, בפרשתן.

⁷⁶ היינו:

כאשר נכתוב את מילת "יגר", במילוי אותיותיה,

כך שאת האות 'י', נכתוב יו"ד (בגימטריא 20),

ואת האות ג', נכתוב גימ"ל (בגימטריא 83),

ואת האות ר', נכתוב רי"ש (בגימטריא 510).

אזי, נקבל גימטריא מדויקת של מניין תרי"ג, שהוא 613.

שקודם ה-ל' כ', וקודם ה-י' ט', וקודם ה-ה' ד', הכל גימטריא ג"ל⁷⁷.
ועל כן, לבן אמר 'יגר', שהוא במילוי תרי"ג⁷⁸,
לומר, ש-תרי"ג מצוות שאתה מקיים, תהי עד.
אבל יעקב, אינו רוצה להחזיק טיבותא לנפשיה, לומר, שמקיים תרי"ג מצוות,
אמר -

גל', שהוא גימטריא של אותיות הקודמות ל"י⁷⁹,
לומר, ל-ה' הוא עד⁸⁰.
והא שהקדים לבן, לומר 'יגר שהדותא', קודם יעקב,
שהיה צריך יעקב לומר תחילה, כיוון שהוא התחיל גל⁸¹ ...

⁷⁷ היינו:

כל מעשינו בעולם הזה, הרי הם מכוונים "ל-ה", והוא הבורא ית"ש.
והנה, האותיות הקדומות למילת "ל-ה", הינם כ'-ט'-ד',
שכן, האות הקודמת לאות ל', היא האות כ',
והאות הקודמת לאות י', היא האות ט',
והאות הקודמת לאות ה', היא האות ד'.
והנה, אותיות אלו, כ'-ט'-ד', עולות בגימטריא 33,
וכמו כן, מילת "גל", עולה אף היא בגימטריא כך.

⁷⁸ יעויין בהערה מס' 76.

⁷⁹ יעויין בהערה מס' 77.

⁸⁰ היינו:

שמילת "גלעד", מתחלקת ל-ב' חלקים,
"גל", בא לרמז, את היותו עבד ל"ה, והיינו, עבד לבורא ית"ש,
ו"עד", בא לרמז, שעל היותו עבד, יעיד הבורא ית"ש.

⁸¹ היא הקושיא ה-ח', שהובאה לעיל באות ב'.

משום ד-לבן הוא מבחינת הקליפה, ושליטתם קודמת בזמן הזה ⁸²,

ועל כן, הוא ענה תחילה, כפי בחינת שורשו.

אבל יעקב, שהוא מצד הקדושה, ושליטתו בשלימות תהיה בסוף לעתיד,

ועל כן, גם הוא ענה לבסוף,

כדי להורות לדורות, ששליטתם בשלימות תהיה לעתיד ⁸³."

ח. והנה, יעויין מה שכתב בספר הקדוש ⁸⁴ "בן לאשרי - ברכה משולשת",
וכדלהלן:

א. במאמר הכתוב ⁸⁵, "יש לאל ידיו לעשות עמכם רע, ואלהי אביכם אמש אמר
אלי, לאמר, השמר לך מדבר עם יעקב, מטוב עד רע", נתקשינו ⁸⁶:

מהו "מטוב עד רע", שכן, לכאורה, היה צריך לומר "טוב ורע"?

וביאור העניין, כך הוא:

מילת "מטוב", עולה בגימטריא, למניין 57,

ומילת "רע", עולה בגימטריא, למניין 270.

והנה, כאשר נחסר מניין 57, מ-מניין 270, נקבל מניין 213,

וכבר נתבאר לנו, ש-מניין 213, הוא בגימטריא של מילת "יגר" ⁸⁷.

⁸² ועיין להלן באות ט', בסוד הנשיקה של לבן,

ואזי, תשכיל ותבין, מפני מה כוחם רב בעלמא הדין.

⁸³ ובזה, תתיישב קושיא ח', שבאות ב'.

⁸⁴ להגה"ק רבי יצחק הכהן הוברמן זיע"א, הצדיק מרעננה.

בפרשתו.

⁸⁵ בראשית, לא' - כט'.

⁸⁶ היא הקושיא ה-ה', שהובאה לעיל באות ב'.

⁸⁷ ובזה, תתיישב קושיא ה', שבאות ב'.

- ב. והנה, תפקידו של יעקב אע"ה בבית לבן, היה לברר את כל ניצוצות הקדושה שהיו אצלו בביתו, ואותם ניצוצות הקדושה, היו במניין סי' ריבוא. ולפיכך, כאשר יצא יעקב אע"ה מבית לבן, היו בידו סי' ריבוא עדרי צאן⁸⁸. וכנגד אותם סי' ריבוא, יצאו ממצרים סי' ריבוא - מקבלי התורה הקדושה ב"הר סיני".
- ג. ברם, בנוסף לאותם ניצוצות הקדושה, שהיו בביתו של לבן, היתה אצלו, אף שֶׁפֶת התרגום, שהיא לשון ארמית, והיא "שורש תורה שבעל פה". ומשכך, גם אותה, היה צריך יעקב אע"ה לקבץ ולהציל, מבית לבן.
- ד. והנה, יעקב אע"ה, לא היה מכיר באותו הלשון, ולפיכך, הוא לא ידע, שעליו להציאה ממנו. ודבר זה, אינו מחמת חיסרון אצלו, ח"ו, אלא, מחמת שהלשון הלזו, אינה משורש נשמתו⁸⁹.
- ה. ומכיוון שיעקב אע"ה לא היה יודע מכך,
-
- ⁸⁸ בראשית רבה, פרשה עג', יא'.
⁸⁹ וזה לשון קודשו של רבינו זיע"א:
- "ותורה שבעל פה, נראה לעניות דעתי, שלא היה יכול להכיר מעצמו, ד-יעקב מלבר משה מלגו (זוהר, חלק ב', דף כג' ע"א. תיקוני זוהר, דף כט' ע"א). ומצינו (מנחות, כט' ע"ב), במשה רבינו ע"ה, כשהראה לו הקדוש ברוך הוא ישיבתו של רבי עקיבא, שהיה יסוד תורה שבעל פה (עיין "שער הגלגולים", הקדמה לו', ד"ה "גם בענין רבי עקיבא", ודפח"ח), ישב בסוף שמונה שורות, ולא ידע מה קאמרי,
- שעוד היו רזי תורה שבעל פה, שקועים בקליפה, עד שיצאה נשמתו של רבי עקיבא שהיה בן גרים (ראה רבי ניסים גאון, ברכות, כז' ע"ב), וכן תלמידו רבי מאיר (ראה גיטין, נו' ע"א), מעומק הקליפות. ועל כן, אין זרות, אם יעקב לא היה מרגיש שיש בקליפת לבן, שורש תורה שבעל פה".

כאשר הוא סיים לקבץ את אותם סי' ריבוא ניצוצות הקדושה, הוא הבין, שיש לו איסור גדול להסתכל בפניו של אותו הרשע, כי כאשר אין בו ניצוצות קדושה כלל ועיקר, אזי, נעשה אותו הרשע כ"חֲזֵית טרף". ולפיכך, אמר הכתוב ⁹⁰, "וַיִּרְא יַעֲקֹב אֶת פְּנֵי לָבֵן, וְהִנֵּה אֵינָנוּ עִמּוֹ כְּתַמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם": כיוון שבזמן של "כְּתַמּוֹל שְׁלֹשׁוֹם", היו בו עוד ניצוצות קדושה, ברם, כאשר הם נסתלקו והלכו להם, אזי, כבר נסתיימה שליחותו ⁹¹.

ו. " ⁹² על כן, אמר לו הקדוש ברוך הוא ⁹³, בצו 'לאמר' ⁹⁴, שיגיד ליעקב, שאסר עליו לדבר עמו מטוב עד רע, ויעקב יבין הרמז ⁹⁵, וכן היה.

ואז, השתדל עמו יעקב אבינו ע"ה, עד שהוציא ממנו השורש ד-תורה שבעל פה - יגר שהדותא',

⁹⁰ בראשית, לא' - ב'.

⁹¹ ובזה, יתיישבו קושיות א' ו-ב', שבאות ב'.

⁹² לשון קודשו של רבינו זיע"א.

⁹³ היינו:

ל-לבן.

⁹⁴ בראשית, לא' - כט'.

"יש לאל ידי לעשות עמכם רע, ואלהי אביכם אמש אמר אלי, לאמר, השמר לך מדבר עם יעקב, מטוב עד רע".

⁹⁵ היינו:

שיעקב אע"ה, ישתומם ויתפלא, על הלשון "מטוב עד רע", ולא "טוב ורע",

וכאשר הוא יתבונן בדברים, הוא יבין, שעליו להפחית 57 מ-270,

וכאשר הוא יקבל בחשבון זה, מניין 213, שהוא כמניין הגימטריא של מילת "יגר",

אזי, הוא יבין, שטרם נסתיים תפקידו,

ושעליו, להוציא את שפת התרגום, שורש תורה שבעל פה, מ-לבן הארמי.

שזה הארמי שבתורה שבכתב, היינו, שורש תורה שבעל פה, שְׁנִתְּנָה בלשון הארמי.

והוכרח להודות לו ⁹⁶, כדכתיב ⁹⁷, וַיֹּאמֶר לְבָן הַגֵּל הַזֶּה עֵד, ולא אמר, 'דגורא הדין' ⁹⁸,

והכוונה, ש-לבן הסכים, שכמו שברשות יעקב כבר התורה שבכתב בחלק הקדושה, כן יהיה לו גם התורה שבעל פה שהיא בלשון הארמי, כדי שלא יהיה ל-לבן ולהקליפות שעמו, טענה ... על כן, סיבב הקדוש ברוך הוא, ש-לבן עצמו יסכים, וימסרם ליעקב אבינו ע"ה ⁹⁹."

ט. כתב ¹⁰⁰ הגה"ק רבי שמשון דוד פינקוס זיע"א:

א. ההבדל הגדול, שהיה בין לבן לעשיו, כך הוא:

עשיו, רצה להכחיד את יעקב אע"ה ואת זרעו לגמרי, ובדרך גלויה,

ומה שאין כן, לבן, רצה "לחיות" עם יעקב אע"ה וזרעו אחריו, ולכלותם מבפנים.

ב. מחמת ¹⁰¹ ש"ממונם של צדיקים, חביב עליהם יותר מגופם", אם כן, ממונו של האדם - ובפרט של הצדיק, הרי הוא חלק בלתי נפרד ממנו.

ג. ומשכך, כאשר ציווה הבורא ית"ש, את יעקב אע"ה, שישוב לארץ מולדתו, ויתנתק "לגמרי" מביתו של לבן,

⁹⁶ היינו:

לבן, ליעקב אע"ה.

⁹⁷ בראשית, לא' - מח'.

⁹⁸ היינו:

שהשתמש לבן בלשון הקדוש, ולא בלשון ארמית.

⁹⁹ ובזה, יתיישבו קושיות ו' ו-יג', שבאות ב'.

¹⁰⁰ בספרו הקדוש "תפארת שמשון" - על התורה, בפרשתן, עמודים שכט'-שלא'.

¹⁰¹ סוטה, יב' ע"א.

לא היה קשה לו כלל ועיקר, לעשות ניתוק מוחלט מבית לבן,
מחמת, שכל ממונו הגיע אליו בדרך הקדושה, ובדרך עמל ויזע,
וממילא, ל"ממונו" אין שום קשר עם בית לבן.

ד. מחמת שיעקב אע"ה, רצה לעשות ניתוק "מוחלט" מבית לבן,
הוא היה צריך לבדוק עם נשותיו, האם אף הן "מתנתקות" ממנו לגמרי, או שמא
הן "לוקחות" את רוחו עמם.
וכאשר תשובתן אליו, היתה ¹⁰² -

"ותען רחל וְלָאָה, וַתֹּאמְרָנָה לוֹ, הַעוֹד לָנוּ חֶלֶק וְנִחְלָה בְּבֵית אָבִינוּ. הֲלוֹא נִכְרִיּוֹת
נִחְשְׁבָנוּ לוֹ, כִּי מִכְרָנוּ, וַיֹּאכֵל גַּם אָכֹל אֶת כֶּסֶפֵּנוּ. כִּי כָל הָעֶשֶׂר אֲשֶׁר הִצִּיל אֱלֹהִים
מֵאֲבִינוּ, לָנוּ הוּא וְלִבְנֵינוּ, וְעַתָּה כָּל אֲשֶׁר אָמַר אֱלֹהִים אֵלֶיךָ עֲשֵׂה",

הוא הבין מדבריהן, שאף הן "מנותקות" מבין אביהן,
וממילא, דברי הבורא ית"ש אליו, "להתנתק ניתוק מוחלט ושלם", יכול
להיעשות אף על ידן ¹⁰³.

ה. ולאחר שיעקב אע"ה ומשפחתו ברחו מבית לבן, ו-לבן השיגם,
תמה לבן ¹⁰⁴, "וְלֹא נִטְשֵׁתִנִּי לְנֶשֶׁק לְבָנִי וְלִבְנֹתַי, עַתָּה הִסְפַּלְתָּ עִשׂוֹ",
" ¹⁰⁵ לא הנחת לי לערוך לך מסיבת פרידה, להעניק להם נשיקת פרידה.

מהי נשיקת פרידה?

נשיקה, עניינה חיבור פה אל פה, 'אתדבקות רוחא ברוחא' ¹⁰⁶,
הנשיקה מבטאת, שבעצם לא נפרדים, אלא, הרוח של האחד נשארת אצל רעהו,

¹⁰² בראשית, לא', יד' - טז'

¹⁰³ ובזה, יתיישבו קושיות ג' ו-ד', שבאות ב'.

¹⁰⁴ בראשית, לא' - כח'.

¹⁰⁵ לשון קודשו של רבינו זיע"א.

¹⁰⁶ "זוהר הקדוש".

זה היה רצונו של לבן, שגם כשנכדיו הולכים לארץ ישראל, יישארו עדיין דבוקים בסבא לבן¹⁰⁷.

זאת ועוד¹⁰⁸, 'וְאַשְׁלַח בְּשִׁמְחָה וּבְשָׂרִים, בְּתֵן וּבְכִנּוּר' -

כמו סעודת 'מלוה מלכה', שעניינה לקשר את השבת לכל ימות השבוע בגשמיות, כך יציאה מן המקום, בליווי שירה וזמרה, היא ביטוי לכך, שגם כשהולכים לא מתנתקים מהמקום, ממשיכים לזכור את לבן ואת מעשיו.

מה עושה יעקב?

'וַיִּקַּח יַעֲקֹב אֶבֶן, וַיְרִימֶה מַצֵּבָה. וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְאָחִיו, לְקַטּוּ אֲבָנִים, וַיִּקְחוּ אֲבָנִים וַיַּעֲשׂוּ גֵל, וַיֹּאכְלוּ שָׂם עַל הַגָּל'¹⁰⁹,

אומנם, אי אפשר להתנתק לגמרי מלבן ... אבל יש תנאי ... אני נשאר בן תורה במאה אחוז".

ו. " ¹¹⁰ בספר 'מגלה עמוקות', כתב על דרך הרמז, ש-'יגר' הוא בגימטריא 213, שכן בשנת ריג' לבניין בית המקדש, יקריב אנטיוכוס חזיר על גבי המזבח. וביאר רבינו זיע"א:

" 'וַיִּקְרָא לוֹ לְבָן יִגְר שְׁהִדְוָתָא'¹¹¹, לרמז לו, שבשנת 'יגר' לבניין בית המקדש, יעלה אנטיוכוס חזיר על גבי המזבח,

וכך ייעשו שותפים -

עם ישראל יקריבו כבש, והגויים חזיר.

אבל¹¹², 'וַיַּעֲקֹב קָרָא לוֹ גֵלְעָד', ולא הסכים לשותפות הזו¹¹³.

¹⁰⁷ ובזה, תתישב קושיא יב', שבאות ב'.

¹⁰⁸ בראשית, לא' - כז'.

¹⁰⁹ בראשית, לא', מה' - מו'.

¹¹⁰ לשון קודשו של רבינו זיע"א.

¹¹¹ בראשית, לא' - מז'.

¹¹² שם.

בסופו של דבר ¹¹⁴, וַיִּנְשָׁכֶם לֶבֶן בַּבֶּקֶר, וַיִּנְשָׁק לְבָנָיו וְלְבָנוֹתָיו,
ברור לי, כי אם לבן לא היה מצליח לנשק, היינו נשארים בשני צדי הגל, ולא
היתה עלינו שום השפעה של אומות העולם,
אבל עכשיו שהצליח לנשק, אנו זוכרים שהיה לנו סבא לבן,
ואחרי כן, בשנת ריג', הצליחה תרבות יוון להשפיע עלינו, ולגרום לנו להיות
שרויים בחושך".

עוד עלינו לדעת, מה שכתב ¹¹⁵ הגה"ק רבינו יעקב צבי זיע"א מְקַלְנְבוֹרֵג:
"קרוב לומר, דלא הוה ניחא ליה ליעקב, בשם שקרא לו לבן יגר שהדוּתא',
כיוון דמשמעותיה גם כן לישנא דמאיסותא - ענין הניאוף והזנות ...
לכן, בחר לו יעקב, לשון ערומים - ושפה ברורה ונקיה, וחזר לבן והסכים לשמו
¹¹⁶ " ,

ל. המורם מכל האמור:
יעקב אע"ה, שְׁיָצָא וְכָבַשׁ לְבָנָיו אֶת הַדֶּרֶךְ, וזכה להוציא לאור העולם את יב'
שבטי י-ה,
הוציא וניצל את "ניצוצות הקדושה", אשר היו שבויים בידיו של לבן הארמי.
והנה, אותו לבן הארמי, אשר ביקש לעקור את הכל, רצה לשבת כ"אחוריים",
וכקליפה קשה, על כל דבר שבקדושה,
וכל מטרתו, היתה, למנוע מיעקב אע"ה את עבודתו וקדושתו.
ומתחילת דרכו עם יעקב אע"ה, בעת בואו לחרון, הוא רץ לפניו לחבקו ולנשקו,
בכדי לדבוק בו, בבחינת "אתדבקות רוחא ברוחא".

¹¹³ ובזה, תתישב קושיא י', שבאות ב'.

¹¹⁴ בראשית, לב' - א'.

¹¹⁵ בספרו הקדוש "הכתב והקבלה" - על התורה, בפרשתן (לא' - מז').

¹¹⁶ ובזה, תתישב קושיא י', שבאות ב'.

ברם, כאשר הוא ראה את יעקב אע"ה ערום מנכסיו - לאחר שלקחם ממנו אליפז¹¹⁷,

ואין הוא יכול לדבוק בממונו, החשוב על הצדיק יותר מגופו ממש¹¹⁸,

הוא ניסה לדבוק בו בניבול פה, הגורם לחטאים ועונשים רבים^{119 120 121}.

וזאת אשר עשה יעקב אע"ה:

"ברית" ו"סעודה" - אשר עניינם הוא ניתוק מוחלט מאותו רשע.

וקריאת השם "גלעד" - אשר עניינו להוציא את חלק הקדושה שבלשון ארמית, מאותו רשע, אל "תלמודה של בבל",

וכמו כן, המורה ומלמד על מידת הענווה, בשביל שלא להחזיק טיבותא לנפשיה.

עוד למדנו ממעשיו של יעקב אע"ה:

הן אמת, שְׁרָאָהּ בעלמא בפניו של אדם רשע, מותרת,

¹¹⁷ "ילקוט ראובני" - על התורה, פרשתן, אות ב'.

מובא גם בשם "מדרש", בפירוש רש"י הקדוש (בראשית, כט' - יא').

¹¹⁸ סוטה, יב' ע"א.

¹¹⁹ שבת, לג' ע"א:

"אמר רב חנן בר רבא ... כל המנבל פיו, אפילו חותמין עליו גזר דין של שבעים שנה לטובה, הופכין עליו לרעה.

אמר רבה בר שילא אמר רב חסדא, כל המנבל את פיו, מעמיקין לו גיהנום".

¹²⁰ פסחים, ג' ע"א:

"אמר רבי יהושע בן לוי, לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו".

¹²¹ והנה, דרשו רבותינו ז"ל (ויקרא רבה, פרשה כד', ז'):

"וְהָיָה מִחֲנִיךְ קָדוֹשׁ, וְלֹא יֵרָאֶה בְּךָ עֲרוֹת דְּבַר' (דברים, כג' - טו') - עֲרוֹת דְּבַר,

רבי שמואל בר נחמן אמר, זה נבול הפה".

ועיוין מה שכתב בזה הגה"ק רבינו משה חיים לוצאטו זיע"א (בספרו הקדוש "מסילת ישרים", פרק יא):

"שניבול פה הוא ערוותו של הדיבור ממש, ומשום זנות הוא שנאסר, ככל שאר ענייני הזנות".

והסתכלות, היא שאסורה.

ברם, כאשר כבר אין מה ללמוד מאותו רשע,

אזי, אף ראייה בעלמא אסורה.

ואם כל זאת, כאשר ראה לבן, שלמרות כל תחבולותיו להזדווג עם יעקב אע"ה,
אין הדבר עולה בידו:

הוא חזר שוב, אל אותה הנשיקה,

נשיקה, אשר עלתה לנו בצער רב, לאורך הדורות כולם, ובייחוד בזמן בית שני,

נשיקה, אשר עקירתה נעשית אך ורק באמצעות זכירת הברית - שכרת יעקב
אע"ה עם לבן,

שעניינה, הבדלה והפרדה מוחלטת, בין הקדושה לטומאה.

וממילא, אם כן:

בדורינו זה, אשר בכל יום ויום מנסים הממשיכים את דרכו של לבן, להכניס את
רוחם הרעה והזרה אל כרם בית ישראל,

עלינו לזכור, את אותה הברית, המסירה כל קשר וחיבור, בין יעקב אע"ה ל-לבן
שביקש לעקור את הכל.

ובוודאי, שכל מסירות נפש למען ברית זו, תפעל להכנעת קליפה זו, ולהרמת קרן
ישראל ורוח הקדושה - בבניין בית קודשינו ותפארתינו.

יתן ה' יתברך, ונזכה לזה. אמן.

לזיכרון עולם בהיכל ה'

- הגה"ק רבי רפאל משה אלבאז בן רבי שמואל זיע"א
- הגה"צ רבי דוד מסעוד עובדיה בן אסתר זיע"א
- הגה"צ רבי חיים וואלקין בן צביה זיע"א
- רבי אברהם איבגי בר רחמה זצ"ל
- רבי שלום איבגי בר רחמה זצ"ל
- צורי (צורישדי) גניש ז"ל בן יולנדה תחי'
- אפרים (אפי) ביתן בן קונפיטה ז"ל
- משה חיון בר קוקה ז"ל
- דב לוסטרניק בר אביבה ז"ל
- משה מושי מקסים בן לילה תהילה ז"ל

~~~

- הצדקת מזל טוב אלבאז (לבית סודרי) בת רבקה ע"ה
- הצדקת מרים רמו עובדיה בת אסתר ע"ה
- הצדקת ברוריה מויאל בת חוה ע"ה
- זוהרה פרץ (לבית כהן) בת רחל ע"ה
- מזל טוב סיגלר (לבית עובדיה) בת זוהרה ע"ה
- רחל עמוס (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- אליס חוה עישה לוי (לבית סיבוני) בת גרסיה ע"ה
- רות חפציבה כהן (לבית פרשה) ע"ה בת פרלה תחי'
- חנה בת ליליאן ע"ה
- חנה אילוז בת פרוחה ע"ה
- איילה בת נעמי ע"ה